CONSILIUL NAŢIONAL DE ATESTARE A TITLURILOR, DIPLOMELOR ŞI CERTIFICATELOR UNIVERSITARE
NATIONAL COUNCIL FOR ATTESTATION OF ACADEMIC TITLES, DIPLOMAS AND CERTIFICATES
(CNATDCU)

RAPORTUL COMISIEI DE ABILITARE
REPORT OF THE HABILITATION COMMISSION
din data de (date) 9 iunie 2014

NUMELE şi PRENUMELE candidatului (SURNAME and Forename of the candidate):
NICOLETA IFRIM

Titlul tezei de abilitare / direcţiile principale de cercetare (Title of habilitation thesis / main research areas):

Reconstrucţii critice şi dileme identitare după 1989 /
Critical Reconstructions and Identity Dilemmas after 1989

Direcţii principale de cercetare (main research areas):

- proiecţii ale complexităţii fractale în imaginarul eminescian – „modelul Mandelbrot" al „cascadei ascendente" şi constructul eminescian de tip „mundus fractalis";
- ipostaze ale discursului cu miză identitară în presa literară şi în „cărţile de idei" / memorialistice / autobiografice din perioada postdecembristă;
- estetic şi ideologic în presa culturală a epocii totalitare: de la „abuzul normativ-doctrinar" la „evadarea camuflată" în spaţiul judecăţilor estetice;
- studii critice aplicate scriiturii canonice româneşti (Mihai Eminescu, I.L. Caragiale, George Bacovia, Camil Petrescu, Anton Holban şi Max Blecher) analizate în conformitate cu natura şi specificul fiecărui tip de discurs;

Domeniul de studii universitare de doctorat (Field of doctoral studies) în care urmează să se confere calitatea de conducător de doctorat (future field of doctoral supervision) ***ŞTIINŢE UMANISTE - FILOLOGIE***

Denumirea Instituţiei Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat (IOSUD) / Instituţiei Organizatoare de Doctorat (IOD) unde are loc susţinerea publică a tezei de abilitare (Name of the institution organizing doctoral studies (IOSUD), (IOD), where the public defense of the habilitation thesis takes place)

FACULTATEA DE LITERE
UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA" din IAŞI

Punctele tari ale tezei de abilitare (Strong points of the habilitation thesis):

I. Promovarea unor tehnici şi metode de reconstrucţie critică şi developare a identităţii culturale prin:

- structurarea unei noi grile de receptare a textelor canonice;
- proiectarea unor linii novatoare de analiză inter- / transdisciplinară a discursului literar plasat în siajul teoriilor morfogenezice care definesc demersul gnoseologic contemporan;

- analiza mecanismelor de valorizare identitară inserate discursului critic / literar postdecembrist prezent în paginile presei literare, ale textelor memorialistice / autobiografice / eseistice

- decodarea textelor prin instrumentele metodologice ale teoriilor contemporane ale identității;

- studiul raportului estetic-ideologic prezent în unele publicații din perioada totalitară - *Viața Românească, Scânteia* și *Scânteia tineretului*, cu aplicații pe anii 50;

- evaluarea impactului deformator al ideologiei politice dominante asupra celei literar-estetice;

- proiectarea unor mecanisme poietice, naratologice din raza de cuprindere a „imaginarului elementar" (de tip bachelardian).

II. Certificarea opțiunii didactico-științifice pluridisciplinare și transculturale asupra fenomenului de criză identitară prin:

- revederea critică și didactică a impactului factorului politic și ideologic asupra reflectării literaturii în sistemul de învățământ, cu aplicații și studiu de caz axat pe intervalul 1948-1989;

- validarea formativă și informativă a experienței didactice și orizontului științific prin dezvoltarea unor competențe specifice disciplinelor *Literatură română veche, premodernă*; *Cultură și identitate românească; Teoria și practica textului*; *Poetica și retorica discursului biografic; Poetica și retorica discursului epic; Comunicare interculturală etc.*

- explicitarea abordărilor teoretice existente în spațiul european vizând constructul identitar eurocentrist prin raportare la specificul legitimizator al „scriitorului național" și construcția canonului;

- depășirea complexelor „literaturii marginale" prin revirimentul mizei trans-naționale a scriiturii-icon;

- analiza demersului de tip revizionist versus „incitarea la toleranță" și legitimarea estetică a scriiturii „maculate";

- valorizare și devalorizare a noțiunii de „reprezentativitate" în critica postdecembristă, scriitura-interfață și reconstrucția identitară a „ex-captivului totalitar" confruntat cu Occidentul;

- decodarea discursului „purtător" al memoriei individuale și colective și reinventarea individului proiectat în Marea Istorie.

III. Ancorarea cercetării în tematici de impact prin:

- revederea critică a razei de iradiere a discursului critic românesc actual și evaluarea ecartului între tradiția criticii literare și vârstele postmodernismului;

- corelarea teoriilor textului, analizei discursului, retoricii, stilisticii, imagologiei, pragmaticii, teoriilor receptării și ale lecturii, cu particularitățile și cu funcțiile criticii literare și cu analiza tipurilor de discurs critic românesc, în vederea elaborării unei tipologii a discursului critic românesc actual ;

- surprinderea dinamicii tensionale dintre formulele critice de tip tradițional, care revalorifică în mod inteligent și personal atitudini și demersuri critice precum maiorescianismul, lovinescianismul sau călinescianismul și modelele noi de scriitură critică postmodernă, antiistoristă, anticanonică și chiar antiestetică ;

- corelarea perspectivei de ansamblu asupra perioadei de după 1989 până astăzi, la nivelul diversității structurale, metodologice și tematice, a discursurilor critice, cu perspectiva analitică, orientată către amprenta stilistică particulară, metalimbaj, identitatea (difuză) din text a criticului, arhitectura interioară și eșafodajul argumentativ al discursului critic particular ;

- analiza structurii discursului critic, a arhitecturii lui interioare și a eșafodajului argumentativ, a amprentei stilistice particulare ;

- decelarea componentelor textuale ale „persona critice", a (re)configurării imaginii din text a criticului prin scriitura-oglindă a celorlalţi prin reevaluarea raportului cu cititorul, respectiv, luarea în calul a componentei argumentative şi a funcţiei persuasive a oricărui discurs critic;

- evaluări ale (re)lecturii literaturii şi ale criticii române, în ipostazele canonice sau de refuz al canonului, corelate cu chestiunea controversată a (in)eficienţei istoriilor literare sau a oricărui alt tip de discurs critic cu intenţii monografice.

IV. Contribuţii inedite la promovarea unor perspective inaugurale în domeniul istoriei şi criticii literare şi culturale prin studii de referinţă centrate pe:

- raportul dintre identitate culturală şi integrare europeană cu reevaluarea perspectivei critice asupra discursului identitar românesc în perioada postdecembristă;

- panoramarea obiectivă a polemicilor generate de „bătălia pentru Europa" în peisajul critic postdecembrist în vederea identificării elementelor structurante ale unei „marginalităţi creatoare" viabile în cadrul recunoaşterii europene a identităţii culturale româneşti;

- raportarea la un pattern axiologic care să filtreze obiectiv viabilitatea unor astfel de teorii identitare româneşti în vederea validării europene a potenţialului creator literar românesc, acceptat drept cota-parte a spaţiului transnaţional contemporan;

- evidenţierea particularităţilor unui ethos polemic românesc, aşa cum este el pus în lumină în discursurile critice de opţiune identitară găzduite în paginile revistelor literare / generaliste şi ale cărţilor de idei postdecembriste, pentru a sublinia ariile de interferenţă, uneori funcţionale prin ricoşeu, cu spiritul cultural european pentru care identitatea ca alteritate devine o realitate din ce în ce mai prezentă;

- re-analizarea contrapunctic în revistele literare (*România literară, Convorbiri literare, Observatorul cultural, Viaţa românească, Literatorul, Contrapunct, Kalende, Familia, Cuvântul*) a viabilităţii noţiunii de *scriitor naţional* şi a caracterului identitar-reprezentativ al operei acestuia;

- readucerea în discuţie a problematicii ficţiunii cu tematică rurală, ca marcă a constructului identitar românesc;

- in-validarea estetică a literaturii române în perioadele marcate politic – stalinistă / a „dezgheţului" ideologic / comunist-naţionalistă –, aşa cum s-a manifestat ea în polemicile şi analizele contradictorii din revistele literare de după 1989.

Punctele slabe ale tezei de abilitare (Weak points of the habilitation thesis):
NU ESTE CAZUL

Rezultatul votului / observaţii / concluziile *comisiei de abilitare* se motivează în continuare (Voting result / observations / premises for the conclusions of the *habilitation commission* are as follows) *A se continua pe verso – dacă este necesar (*Continue overleaf if necessary)

Comisia constată că teza de abilitare *Reconstrucţii critice şi dileme identitare după 1989 / Critical Reconstructions and Identity Dilemmas after 1989* este un demers individual original, inter-/transdisciplinar, interesat de sublinierea posibilităţilor de transfer a rezultatelor de cercetare către activitatea didactică.

Teza prezentată public de către doamna conferenţiar universitar Nicoleta Ifrim argumentează, pe trei nivele, interesul pentru abordarea în filtru interdisciplinar a strategiilor (re)lecturii, reconfigurate prin apelul la teoriile epistemologice contemporane, „revizitarea" textelor aparţinând perioadei totalitarismului românesc şi reconstrucţia cultural-identitară în vederea „accesibilizării" literaturilor periferice în cadrul fenomenului actual de reprezentare transculturală.

Activitatea ştiinţifică, performantă şi edificatoare, este validată prin:

- organizarea a trei conferinţe tematice (finanţate ANCS), manifestări de prestigiu la care au fost invitaţi scriitori şi personalităţi din domeniul vieţii literare contemporane;

- organizarea şi participarea la manifestări ştiinţifice internaţionale şi naţionale, concretizate prin **douăzeci** de conferinţe găzduite de Facultatea de Litere din Galaţi, în perioada 2006-2013, finalizate cu editarea/ coeditarea volumelor conferinţelor;

- participarea cu lucrări de specialitate la conferinţe naţionale şi internaţionale de prestigiu care cumulează **treisprezece** comunicări susţinute la conferinţe internaţionale din străinătate şi **şaizeci şi cinci** de comunicări susţinute la conferinţe naţionale.

- implicarea în activităţi de cercetare proiectate şi finalizate în cadrul proiectelor naţionale la care candidata a fost director al grantului postdoctoral *Identitate culturală şi integrare europeană. Perspective critice asupra discursului identitar românesc în perioada postdecembristă* şi iniţiatoare a proiectului „Valorificarea identităţilor culturale în procesele globale";

- coordonarea a **trei** granturi cu finanţare naţională pentru organizarea de manifestări ştiinţifice (selectate prin competiţie de către ANCS în anii 2009, 2010 şi 2011)

- participarea la activităţile de cercetare din cadrul următoarelor proiecte naţionale: *Discursul critic românesc actual între tradiţia criticii literare şi vârstele postmodernismului*; *Cronologia vieţii literare româneşti. Perioada postbelică* ;

- publicarea de studii şi articole: **patru** volume ca autor unic apărute la edituri acreditate CNCSIS sau CNCS; **patru** volume în coautorat tipărite la edituri acreditate CNCSIS; **cinci** lucrări fundamentale în coautorat; **opt** cursuri / manuale universitare (din care unul în coautorat), utilizate ca material didactic; **o sută trei** articole ştiinţifice (unele în curs de publicare în urma acceptului evaluării în sistem peer-review) în reviste de prestigiu indexate ISI Web of Science (AHCI), în reviste din străinătate de tip proceedings indexate BDI, ISI Web of Science (sau în curs de indexare Web of Science), în reviste internaţionale cotate BDI sau în volumele unor conferinţe internaţionale din străinătate, în reviste academice româneşti cotate CNCS B şi C (şi CNCSIS tip B+ şi C până în 2011) sau indexate BDI sau în volumele unor conferinţe cu participare internaţională din România. Dintre acestea, un număr de **douăzeci şi şapte** de articole au fost publicate în reviste / volume de tip proceedings din Marea Britanie, S.U.A, Serbia, Spania, Ungaria, Republica Moldova; **nouă** articole în reviste de specialitate necotate, cu ISSN.

Recunoaşterea şi vizibilitatea activităţii ştiinţifice sunt certificate prin:

- premierea unui **articol cotat ISI-AHCI** de către UEFISCDI, în cadrul competiţiei vizând premierea rezultatelor cercetării academice;

- atragerea unui număr de **doăzeci şi patru** de citări şi **două** recenzii;

- **optzeci şi şapte** de intrări în baze de date internaţionale şi în biblioteci din străinătate.

Dintre direcţiile de cercetare şi modurile probabile de acţiune pentru implementare / diseminare comisia reţine un set de cursuri masterale şi doctorale axate pe tema discursului identitar românesc postdecembrist, continuarea „cronologiei" alternative, propunerea unui proiect de cercetare în competiţia CNCS 2014 sau Horizon 2020, pe tema identităţii ca strategie de reprezentare transculturală.

În concluzie, comisia de abilitare constată, în unanimitate, că:

- fundamentul ştiinţific şi metodologic al tezei de abilitare *Reconstrucţii critice şi dileme identitare după 1989 / Critical Reconstructions and Identity Dilemmas after 1989* este girat de o bibliografie impresionantă, asigurată de studiile şi cărţile publicate de doamna conferenţiar universitar dr. Nicoleta Ifrim la edituri de prestigiu;

- standardele minimale ale criteriilor de abilitare sunt îndeplinite şi depăşite, întreaga activitate de până acum dovedindu-se una laborioasă, proiectele argumentând capacitatea

doamnei conferențiar universitar dr. Nicoleta Ifrim de a coordona cercetarea în echipă a unor fenomene interdisciplinare şi transculturale.

Prin urmare, comisia decide acceptarea tezei de abilitare *Reconstrucții critice și dileme identitare după 1989 / Critical Reconstructions and Identity Dilemmas after 1989* şi propune abilitarea doamnei conferențiar univ. Nicoleta Ifrim pentru conducerea de doctorat în domneinul ştiinţelor umaniste –filologie-

COMISIA DE ABILITARE / HABILITATION COMMISSION

NUMELE şi Prenumele /*Semnătura/ SURNAME and Forename Signature*

Prof. univ.dr. Iulian BOLDEA,
Universitatea „Petru Maior" din Târgu-Mureș, președinte

Prof. univ.dr. Gh. MANOLACHE,
Universitatea „Lucian Blaga" Sibiu, membru

Prof. univ. dr. Mircea A. DIACONU,
Universitatea „Ştefan cel Mare" din Suceava, membru